

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 27. decembra 1934.

Štev. 143.

Davčna odmera in zaposlenost

Že v oktobru se je začelo govoriti v vsej naši gospodarski javnosti, da bo letos davčna osnova za odmero pridobnine in družbenega davka silno povečana. Te govorice so postajale vedno bolj konkretne in ko so bile v novembru prve davčne osnove razgrnjene, so se izkazale te govorice le kot prerisnične. Opozarjali smo na težke posledice, ki morajo nastati za vse tako imenovano mestno gospodarstvo, če se te mnogo previsoko odmerjene davčne osnove ne reducirajo na pravilno mero. Kajti čisto izključeno je, da bi moglo naše mestno gospodarstvo, to je trgovina, obrt in industrija, v času popolne depresije plačati za 100% in tudi več povišane davke. Opozarjali smo nadalje, da je že itak število trgovin in obrtov v silnem padanju, da se je njih število v dobrih dveh letih znižalo za več ko 5000.

Med drugim pa smo opozarjali tudi na to, da vsled prevelikih davščin ne bo nazadovalo samo število trgovin in obrtov, temveč da bo tudi padlo število zaposlenih nameščenecv v zasebnih podjetjih. Tudi ta naša napoved se je izkazala žal za le prerisnično. Tako izkazuje statistika OUZD za november, to je mesec, ko so nove davčne odmere najbolj razburjale poslovni svet, naravnost **rapidno zmanjševanje zaposlenosti v zadnji tretjini meseca.**

Letni diferencial članov je padel kar iz dneva v dan. Tako je znašal letni diferencial:

dne 19. novembra + 4.207 članov,
dne 21. novembra + 3.861 članov,
dne 23. novembra + 3.637 članov,
dne 25. novembra + 3.319 članov,
dne 27. novembra + 2.622 članov,
dne 29. novembra + 2.579 članov.

V dobrih desetih dneh je torej padlo število zaposlenih nameščenecv za 1.628 članov. Je sicer res, da se na zimo redno zmanjšuje število zaposlenega članstva, toda nikakor ne v tej meri. To veliko padanje ni mogoče drugače razložiti kakor kot posledico mnogo previsoke davčne odmere. Vest o silno povečani davčni osnovi je bila poziv vsem zasebnim podjetjem, da silno reducirajo vse režijske izdatke, zlasti pa one, ki vplivajo tudi na davčno odmero. In tako so začela podjetja odpuščati svoje nameščenice in ko še ni bila nova davčna odmera od davčnih odborov niti potrjena, se je zaradi nje že povišalo število brezposelnih. Previsoka davčna odmera je tako bistveno povečala število brezposelnih.

Ta ugotovitev pa nujno zahteva, da se vsa naša fiskalna politika temeljito revidira. Fiskalna politika, ki povečuje brezposelnost, je napačna, absolutno napačna. Ne le zato, ker ustvarja nove težkoče v gospodarskem življenju, temveč ker povzroča nove izdatke državi, ker je torej sama sebi nasprotna. Vsak novi brezposelni pomeni za državo ne le zmanjšanje števila davkoplačevalcev, temveč tudi novo breme, ker pač pade brezposelni človek na breme javnosti. Že iz čisto fiskalnih vzrokov je zato treba revidirati sedanjo fiskalno politiko.

Kakor pri vsaki stvari, tako je tudi pri davčni obremenitvi vrhna meja znosnosti in dopustnosti. Gospodarski krogi so že davno opozarjali, da bo ta že kmalu dosežena, a njim se ni hotelo na noben način verjeti. Sedaj je statistika o zaposlenosti nameščenecv vse te napovedi potrdila in rapidno padanje števila zaposlenih nameščenecv je dokaz, da je bila vrhna meja dopustne davčne obremenitve prekoračena. Sedaj ni drugega izhoda, kakor da se gre zopet nazaj pod to mejo in da se revidira fiskalna politika, ali pa bodo posledice sedanje napačne fiskalne politike vedno težje. S tem pa tudi izhod iz stiske. V težkih trenutkih je treba imeti odločnost za velika dejanja. Naše gospodarstvo je danes v takšnem težkem trenutku, veliko in od-

Davčna preobremenitev industrije

Iz referata dr. Cvetka Gregoriča na občnem zboru Centralne industrijskih korporacij v Beogradu

Na velikem zboru Centralne industrijskih korporacij v Beogradu, dne 21. t. m. je bila podana cela vrsta nad vse zanimivih in s stvarnimi podatki prepričujočih podprtih referatov, od katerih bo našo javnost zlasti zanimal referat g. tajnika dr. Cvetka Gregoriča o sedanji državni in samoupravni finančni politiki ter njenih posledicah za našo domačo industrijo ter za vse naše gospodarstvo. Iz nad vse zanimivega referata posnemamo:

Uvodoma svojega referata je po pravici poudaril dr. Cvetka Gregorič, da vprašanje davčne obremenitve in vseh vprašanj, ki so v zvezi s tem vprašanjem, ni le zadeva direktno zainteresiranih gospodarskih stanov ali panog, temveč vsega naroda. Samo s tega stališča je treba tudi presojati to vprašanje.

Narodni dohodek padel za polovico, davčno breme pa se povišalo tudi za več ko 20 odstotkov

Sliko o davčni obremenitvi prebivalstva Jugoslavije nam jasno kažejo naslednje številke:

Davkov je bilo plačanih (zneski v milijonih Din): leta 1926/27. državnih 7185, samoupravnih 1194, skupno 8379; leta 1929/30. državnih 7889, samoupravnih 1434, skupno 9323; leta 1930/31. državnih 7459, samoupravnih 1924, skupno 9383; leta 1932/33. državnih 5806, samoupravnih 1453, skupno 7259; leta 1933/34. državnih 5953, samoupravnih —.

Od samoupravnih davkov je odpadlo leta 1926. na občine 1065, na banovine in okraje 129; leta 1929. 1170, 264; leta 1930. 1412, 512; leta 1932. 1105, 348. Obremenitev s samoupravnimi davščinami je postala zlasti velika po letu 1926., ko so začele poslovati oblasti, pozneje pa banovine. Kljub znižanju teh davščin v zadnjem letu, so še vedno občinske davščine za približno 40 milijonov Din, banovinske pa celo za 219 milijonov Din večje ko v letu 1926.

Obremenitev je postala že tako visoka, da ni več v skladu s padcem narodovega dohodka.

Naš narodni dohodek je bil l. 1925/26. ocenjen za 69'6 milijard Din, po izjavi bivšega finančnega ministra dr. Djordjevića pa že sedaj padel na 30—35 milijard. V primeri z l. 1926. je torej padel narodni dohodek za 50 odstotkov, skupna davčna obremenitev prebivalstva pa je padla od 8379 milijonov v letu 1926/27. na 7259 milijonov v l. 1932/33., to je za 1.120 milijonov ali le za 13'36 odstotka. To zmanjšanje pa se pojavlja le pri državnih davkih, dočim so samoupravne davščine v tem času narasle za 21 odstotkov.

V l. 1933/34. je bilo plačanih vseh državnih davkov za 5953 milijonov Din, po proračunu za l. 1934/35. pa naj narastejo ti davki na 6.385 ali za 580 milijonov dinarjev. Če bi ostale samoupravne davščine v tekočem letu enake onim v prejšnjem, potem bi znašala skupna davčna obremenitev prebivalstva 7838 milijonov Din, torej le za 541 milijonov ali 6'4 odstotka manj ko v l. 1926/27., dočim je padel narodni dohodek v tem času za približno 50 odstotkov.

Kako zelo je narasla davčna obremenitev prebivalstva z ozirom na padli narodni dohodek, kažejo naslednje številke. Na glavo prebivalca je znašal narodni dohodek: leta 1926/27. Din 5354, leta 1932/33. Din 2320, leta 1934/35. Din 2320.

Davčna obremenitev pa je v tem času znašala: v korist države Din 553, Din 414, Din 456; v korist samouprav Din 92, Din

rešilno dejanje, ki ga zahteva ta trenutek, pa je temeljita revizija naše fiskalne politike, državne ko tudi samoupravne.

104, Din 104; skupno Din 645, Din 518, Din 560.

V odstotkih je znašala davčna obremenitev z ozirom na celotni narodni dohodek v letu 1926/27. 12 odstotkov, v letu 1932/33. 22 odstotkov in v letu 1934/35. kar 24 odstotkov. Davčna obremenitev se je torej v primeri z l. 1926/27. kar podvojila.

Kako velika je že ta obremenitev, se vidi najbolje, če se upošteva, da znaša eksistenčni minimum za delavca po podatkih SUZOR-a v IV. tromesečju l. 1932. 2861 Din, dočim znaša narodni dohodek na glavo prebivalca le 2320 Din. To dokazuje, da naš narodni dohodek ne zadostuje več za golo življenje in da moramo že načenjati narodno premoženje v kritje svojih rednih potreb.

Neposredni davki rastejo, posredni padajo

Državnih davkov je bilo plačanih (v milijonih Din): neposrednih leta 1929/30. 2.392, leta 1931/32. 1.739, leta 1933/34. 2.103, po proračunu leta 1934/35. 2.280; trošarin 941, 775, 773, 800; taks 1.222, 1.112, 891, 1.105; višek monopolskih dohodkov 1.804, 1.608, 635, 650; skupno 7.889, 6.283, 5.953, 6.385.

Država krije torej svoje izdatke običajno večinoma s posrednimi davki, pri nas pa pada odstotek posrednih davkov v primeri z neposrednimi stalno.

Tako je znašal l. 1926/27. odstotek neposrednih davkov 25'44 odstotka, posrednih pa 74'56 odstotka. Leta 1934/35. je odstotek neposrednih narasel na 35'70 odstotka, dočim je odstotek posrednih padel na 64'30 odstotka.

Od vseh državnih davkov je odpadlo v l. 1929/30. na neposredne davke 30'32 odstotka, v letu 1933/34. 35'60 odstotka, na trošarine 11'93, 13'07, na takse 15'49, 14'18, na carine 19'89, 10'78 in na višek dohodkov monopolne uprave 22'87, 26'37 odstotka.

Padli so torej dohodki od posrednih davkov, ki so zlasti odvisni od prometa in potrošnje. To je posledica padle kupne moči prebivalstva.

Prinamljiv na dohodkih od posrednih davkov je skušala država pokriti z uvajanjem vedno novih davkov in trošarin in posledica tega je, da so nekateri predmeti zaradi davščin postali že tako dragi, da jih ljudje ne morejo več kupovati.

Nekaj primerov, kako so nekateri predmeti obremenjeni z državno trošarino:

od kg kristalnega sladkorja se plača 7'80 Din ali 195% od cene na debelo;

od kg kvasa Din 8'60 ali 55'8% od cene na debelo;

od kg kave Din 9'60 ali 87% od cene na debelo;

od hl piva Din 104'4 ali 40% (neocari-njeno) tvorniške cene;

od 1 električne žarnice od 5—200 Din ali od 66'7—240% od cene na veliko;

od 1 kg bencina Din 5— ali 158% od cene na veliko;

od 1 kg plinskega olja Din 1— ali 42% od cene na veliko;

od 100 kg cementa Din 15— ali 35—40 odstotkov od cene na veliko itd.

Na te predmete pa se poleg državne plačuje še banovinska in občinska trošarina!

Kljub vsemu povišavanju pa so dajali posredni davki vedno manj dohodkov in zato je bil davek na poslovni promet podvojen, luksuzni davek pa uveden tudi na predmete, ki sploh niso luksuzni. Vrh vsega pa je bila še davčna praksa nad vse poostrena.

Vsa ta ogromna davčna bremena pa so naložena predvsem na tako imenovano mestno prebivalstvo; to je na trgovino, industrijo in obrt. To prebivalstvo tvori le

20% vsega prebivalstva, nosili pa mora davčno breme, ki bi bilo za večino prebivalstva pretežko.

Res je, da prevladi to prebivalstvo velik del teh bremen na druge, danes pa je to vsled silno padle kupne moči prebivalstva dostikrat nemogoče. Promet zato pada in zato tudi vsi dohodki. Položaj tako imenovanega mestnega gospodarstva je zato vedno težji in danes se nahaja med kladivom in nakovalom, med zahtevami fiska in padlo kupno močjo prebivalstva.

Temeljita davčna reforma je zato edini izhod iz stiske, ker po sedanjih potih ne gre dalje.

Za povečanje gradbene delavnosti

Velika pripravljalna dela za gospodarski kongres, ki bo v Zagrebu

Narod, ki gradi — živi, narod, ki živi — gradi.

Da se dvigne gradbena delavnost in s tem zmanjša brezposelnost v vsej državi, je sklenil Savez opekarn Savske banovine v sporazumu z vsemi zastopniki gradbenih strok Jugoslavije, da priredi v začetku leta 1935. v Zagrebu »Pankongres«, ki naj bo kongres vseh gospodarskih organizacij Jugoslavije, da se odpravijo vse ovire gradbene delavnosti.

Gradbena delavnost je zvezana s skoraj vso našo industrijo, denarništvom, obrtom in zaposlitvijo naših delavcev ter je jasno, da bo delo tega kongresa največje važnosti za vse naše gospodarstvo.

Da se doženejo vsi razlogi, ki ovirajo gradbeno delavnost, poziva odbor za prireditve »Pankongresa« vse gospodarske ustanove in vse gospodarske ljudi, da sporoče odboru:

1. če se nameravajo udeležiti kongresa in s kakšnim referatom in kaj nameravajo predlagati za odpravo gradbene krize; 2. da delegirajo na kongres dobrega govornika, ki absolutno pozna svojo stroko ter da organizirajo udeležbo svojih članov na kongresu. Odbor v Zagrebu bo poskrbel vse potrebno za bivanje udeležencev v Zagrebu in za znižano vožnjo v Zagreb.

Odbor je našel dosedaj pri vseh organizacijah popolno razumevanje, kar je tudi naravno, ker je jasno, da morejo gospodarstveniki le s skupnim delom odpraviti vse ovire za njihovo delo.

Uspeh »Pankongresa« bo imel pozitivne rezultate za vso našo trgovinsko bilanco, kajti zaposleni delavci in zaposlena industrija postanejo prototrošniki tudi onih predmetov, ki niso v neposredni zvezi z gradbeno delavnostjo.

»Pankongres« bo dal iniciativo ter bo ustvaril pogoje za čim bolj živahno bodočo gradbeno sezono, ki naj oživi vse naše gospodarstvo.

Podrobna pojasnila o kongresu daje Odbor za prireditve »Pankongresa«, Zagreb, Varšavska ulica 3.

Zeleti je, da bo tudi udeležba iz Slovenije čim bolj velika.

Poostrena tekma med Trstom, Gdinjo in Hamburgom

Poljska »Gazeta Handlowa« piše, da je postala borba med Trstom, Hamburgom in Gdinjo že neznosna in da bi bilo zato treba določiti interesne sfere za ta pristanišča. Poljski trgovski list je mnenja, da se potegne meja med interesnimi sferami vseh treh pristanišč nekako tako-le: Trstu naj bi se dodelili vsi kraji zapadno od Donave in nemškoavstrijske meje. — Hamburgu naj bi pripadlo vse ozemlje severno od avstrijsko-nemške meje in zapadno od črte Dunaj—Brno ter zapadno od poljsko-nemške meje. Gdinja pa naj bi dobila vse ozemlje vzhodno od nemško-poljske meje in severno ter vzhodno od Donave. Madjarska naj bi po tem predlogu prišla v interesno sfero Gdinje.

Zahteve jugoslovanske industrije

Resolucija, sprejeta na XVIII. skupščini Centrale industrijskih korporacij Jugoslavije v Beogradu

V dneh 20. in 21. t. m. je zborovala v Beogradu Centrala industrijskih korporacij kraljevine Jugoslavije ter po vsestranskem proučevanju gospodarskega in finančnega položaja naše države sprejela to resolucijo:

Ukrepi vlade za omiljenje gospodarske krize so bili prepozni

Poudarjamo že tolikokrat naglašeno dejstvo, da sta kmetijska in industrijska proizvodnja dve solidarni panogi istega gospodarskega vprašanja, ki se ne moreta več ločeno obravnavati.

Dosedanji ukrepi, ki jih je izdala kraljevska vlada, da popravi gospodarsko stanje v državi in da zlasti ublaži vedno težje posledice gospodarske krize, so obeleženi po nezadostnem stiku z gospodarskim življenjem. Ti ukrepi niso bili le enostranski in nepopolni, ker so se nanašali samo na nekatere gospodarske panoge, temveč so bili izdani tudi tako pozno, da so bili zakasneli. Zaradi tega niso mogli ti ukrepi niti popolnoma rešiti kmetijskega vprašanja, dočim so na drugi strani neugodno vplivali na vse druge gospodarske panoge, zlasti na denarništvo.

Na podoben način in nekoliko tudi v zvezi z denarništvom se ustvarjajo v industriji razmere, ki vedno bolj tlačijo našo narodno industrijo. Prisiljena, da uporablja vsa svoja razpoložljiva sredstva za amortizacijo svojih dolgov, se ne more z nakupom novih strojev in instalacij modernizirati v tej meri, da bi mogla napredovati vstric z industrijo v tujini, temveč ne more konkurirati niti z ono domačo industrijo, ki je nezadovoljena ali neodvisna od našega domačega denarnega in kapitalnega trga.

Pretirana fiskalna politika

Ze s tem oslabiljeni gospodarski organizem je zlasti udarjen vsled pretirane fiskalne politike, da je vsled nje že ogrožena njegova življenska sposobnost. To stanje najbolj ilustrira dejstvo, da je naš narodni dohodek padel za približno 50% in je vsled tega odstotek njegove fiskalne obremenitve podvojen.

Zastopniki industrije opozarjajo kr. vlado na pretirano povečanje neposrednih davkov, taks in trošarin. Zlasti je imela uvedba trošarine na cement to posledico, da se je podražil gradbeni material, kar je spravilo gradbeno delavnost v še večjo krizo.

Davčna obremenitev piva je eden glavnih razlogov, da je ta važna poljedelska panoga naše industrije pritirana na rob propada.

Pri tem vedno večjem obdačenju našega gospodarstva se zlasti težko občuti do skrajnosti poostrena davčna praksa, s katero se čez zakonsko mero povišujejo davčne osnove v odmernem in cenzurnem postopku, kakor se tudi ne spoštujejo predpisi o rokih.

Z odlokom ministrskega sveta z dne 29. novembra 1934, št. 31.130/IV, so na novo uvedene ali povečane carine na sirovine in pogonska sredstva za mnoge industrijske panoge, da so se na ta način stroški proizvodnje še bolj povečali. Kot

primer navajamo staro železo, čegar uvoz je s trikratnim povišanjem uvozne carine zelo otežkočen, kar je v popolnem nasprotju s politiko drugih držav.

Neenako in nesistematično obdačevanje industrije s samoupravnimi davščinami pritiska vedno bolj našo industrijo ter je zato neobhodno potrebno, da se že enkrat izda davno obljubljeni zakon o samoupravnih financah.

Za elektrifikacijo države

V cilju elektrifikacije naše države je potrebno: 1. da se čim prej izda občni zakon o elektrifikaciji, ki naj bi racionalno rešil vsa vprašanja glede elektrifikacije države, pri čemer bi moral seveda spoštovati pravice električnih podjetij; 2. da se zopet dovolijo nedavno odpravljene ugodnosti na uvoz kablov in tokomerov, dokler se ti ne začno izdelovati v državi, ter 3. da se odpravijo sploh vse trošarine na električno energijo ali da se vsaj znižajo na znosno mero. V ta namen pobrani zneski naj bi se uporabljali izključno le za pospeševanje elektrifikacije države. Na vsak način pa je treba oprostiti električni tok od vseh samoupravnih trošarin.

Javna dela le domačim podjetjem

Javna dela je treba rezervirati domači industriji in treba že enkrat prenehati s prakso, da se skoraj vsa večja javna dela oddajajo le tujim tvežkam, katerim se poleg tega dovoljujejo še posebne carinske ugodnosti tudi za uvoz onega materiala, ki se izdeluje tudi v naši državi.

Prav tako je treba prenehati z ustanavljanjem državnih in samoupravnih delavnic, ki odvzemajo zasebni delavnosti možnost dela.

Nobenih novih socialnih bremen

Kraljevsko vlado prosimo, da kakor v drugih resorih, tako tudi glede socialne politike ne podvzema nobenih korakov brez podrobnega proučevanja posameznih vprašanj z zainteresiranimi organizacijami delodajalcev, zlasti pa, da se ne izdajajo zakoni in uredbe o vprašanjih, o katerih ni Mednarodna organizacija dela izdala nobene konvencije, odnosno, ki jih niso sprejele države naše interesne sfere. Dokler se gospodarska kriza vidno ne ublaži, prosimo kraljevsko vlado, da ne poveča naši industriji socialnih dajatev pod prav nobeno obliko.

Železniške tarife treba znižati

Stalno poviševanje železniških tarif in postranskih pristojbin ter s tem povzročeno podraževanje prevoznine je znatno povečalo padanje zamenjave blaga, da je gospodarska delavnost še bolj otežkočena. Treba je vztrajati na tem, da se prevozni stroški zmanjšajo sorazmerno splošnemu padcu cen.

V ta namen je neobhodno potrebno, da se nerazumno povišana vozarinska taksa zniža na znosno mero, a dohodek od te znižane vozarinske takse bi bilo treba refundirati v korist železniške eksploatacije.

Znižanje transportnih stroškov bo povečalo promet in s tem tudi dohodke državnih železnic.

Fr. Zelenik:

Slovenska stenografija

Dne 13. avgusta 1899. leta, tedaj skoraj po 25. letih rojstva slovenske in jugoslovanske stenografije, je bil prvi shod slovenskih stenografov.

Na tem shodu je govoril oče slovenske stenografije, prof. Anton Bezenšek, o razvoju stenografije pri Slovencih in pri Slovanih sploh. Poudarjal je, da mora stenografija tesno združiti vse Slovane, prav posebno pa še vse južne Slovane. Med nami lahko zavladala popolna sloga v stenografskem pismu, kar bo tem lažje, ker so bolgarski, srbski in slovenski stenografi že od vsega početka na tej osnovi. Sinovi treh bratskih plemen se poznajo od leta do leta v večjem številu z isto stenografijo. Časopis »Jugoslavjanski stenograf« je širil in gojil vzajemnost med jugoslovanskimi stenografi.

Slovensko stenografsko društvo se mora ustanoviti, da bo širilo lepo znanost stenografije in gojilo vzajemnost med slovanskimi stenografskimi društvi. Takšno društvo

s tem namenom bi moralo biti pri vsakem bratskem plemenu, a vsa zajedno bi lahko imela svojo zvezo in občno glasilo. Hrvati, Srbi in Bolgari že imajo svoja društva, Slovincem še manjka.

Dne 9. decembra 1934, tedaj po skoraj 35. letih po prvem shodu slovenskih stenografov, na katerem so se izražale enake nogafove, na katerem so se izrazale enake misli in želje, kakor pred 35. leti, kar je najlepši dokaz, da so vzete iz življenja, steer bi se ne mogle obdržati v tako dolgi dobi.

Na tem shodu se je ustanovilo društvo slovenskih stenografov z istimi cilji in nameni, kakršni so se predlagali pred 35. leti. Društvo hoče združiti vse slovenske stenografe in prijatelje slovenske stenografije.

Društvo slovenskih stenografov hoče gojiti najtesnejšo zvezo z vsemi slovanskimi stenografskimi društvi, ki so vsa prisrčno pozdravila zbor. Vsa društva želijo tesne

zveze z novim bratskim društvom. Stenografija, ta lepa in v praktičnem življenju tako koristna znanost, naj nas druži.

Zbor stenografov je sprejel tudi resolucijo, da se pouk stenografije vpelje na vseh srednjih šolah. Povedati namreč moramo, da se na srednjih šolah stenografija zelo zanemarlja, čeravno je stenografija potrebna in koristna vsakemu človeku v vsakem poklicu. Ker pa njene koristi ne poznamo, tedaj se tudi ne zavedamo, kako nam manjka. Ne mislite, da stenografijo potrebuje le mlada kontoristinja, ne, stenografijo potrebuje trgovec, industrialec, odvetnik, uradnik, duhovnik, dijak višjih in srednjih šol, pisatelj, novinar, učitelj itd. Tako je pa potrebno, da se stenografija poučuje z vso resnostjo na vseh srednjih šolah.

Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani vzdržuje že precej let tečaj za slovensko stenografijo. Letošnji tečaj obiskuje veliko obiskovalcev, med katerimi so uradniki, trgovci, trgovski nastavitelji, visokošolci, srednješolci in drugi. To nam pač jasno dokazuje, da obstoji potreba znanja stenografije in da učna uprava postopa več kot napačno, če zanemarlja stenografijo. Ako hočete učeči mladini dobro, tedaj ji omogočajte, da se nauči večšine, katera ji bo koristila vse življenje. Ne recite, da ni mogoče več vrniti še enega predmeta. Pa skrbite kakšnega drugega, s katerim se mladina muči brez haska za poznejše življenje.

Ker ima društvo slovenskih stenografov namen z vsemi silami in sredstvi delovati za širjenje in izpopolnitev znanja stenografije kar bo občutne koristi za vse trgovske in industrijske kroge, naj pristopijo pripadniki teh krogov kot člani društva, da s tem podpirajo društvo v njegovem delovanju.

Nadalje se obračamo do vseh praktičnih stenografov, da vstopijo v krog svojih tovarišev stenografov, v društvo, katero naj združuje vse slovenske stenografe, da bomo tvorili veliko slovensko družino, pravo jugoslovansko zadruho. Društvo hoče podpirati vsakega posameznega člana v njegovem stenografskem udejstvovanju, hoče nas pa tudi združiti z drugimi jugoslovanskimi in z vsemi slovanskimi društvi.

Tedaj pristopajte k društvu slovenskih stenografov, pošljite svoje pristopnice na Društvo slovenskih stenografov v Ljubljani, Trgovska akademija.

Jugoslovanski odbor za pospeševanje gospodarskih odnošajev z Belgijo

Dne 20. t. m. je bila v Beogradu plenarna skupščina jugoslovanskega odbora, katere se je udeležil tudi generalni direktor Belgijske banke za tujino in predsednik belgijskega odbora za pospeševanje gospodarskih odnošajev z Jugoslavijo g. P. Ramlot. Potem ko je predsednik beograjskega odbora g. Vazilij Jovanović pozdravil g. Ramlota, se je pričelo razpravljanje o važnih vprašanjih glede večje zamenjave blaga z Belgijo. Tudi pri tej priliki se je naglasila možnost in potreba, da se izkoristijo vsi naravni pogoji za takšno zamenjavo ter je bil v ta namen tudi sprejet program za tesnejše sodelovanje beograjskega in bruselskega odbora. Zlasti se bo gledalo na to, da se ustvari podlaga za stalno zunanjo trgovino med obema državama, da bi bila ta manj odvisna od raznih konjunkturalnih izprememb.

Letina pomaranč v Dalmaciji

Letošnja letina pomaranč in limonov v Dalmaciji je dala že prav dobre rezultate. Na otoku Pelješcu je dalo eno drevo od 300 do 500 pomaranč, ki so polne soka, da pridejo na en kilogram največ tri pomaranče. Prve pomaranče so se prodajale po ceni 8 do 12 Din za kg. Še vedno pa se mnogo premalo goje v Dalmaciji pomaranč in limone. Samo Boka bi mogla imeti nad 200.000 dreves, ima pa jih komaj 2000. Če bi se začelo sajenje pomaranč pri nas sistematično gojiti, bi se mogli v nekaj letih glede južnega sadja popolnoma osamosvojiti od tujine.

»Samouprava«

glasilo Županske zveze, z dne 15. decembra objavlja: Ban dr. Marušič — petdesetletnik — H. Steska: O organizaciji državne uprave v pokrajini in v okraju — Lojze Pip: Naloga in cilji uradniških visokih šol, oziroma upravnih akademij — Dr. V. K.: Uredba o obč. uslužbencih — Iz Županske zveze — Vprašanja in odgovori — Razsodbe upravnega sodišča.

Politične vesti

Dr. Maček je bil na predlog pravosodnega ministra od kr. namestništva pomilostjen ter mu tudi odpuščene vse posledice kazni. Pomilostitev je zlasti v Zagrebu napravila najugodnejši vtis.

Bivši glavni odbor bivše radikalne stranke je imel, kakor poroča »Stampa«, v nedeljo sejo, na kateri se je razpravljalo o vstopu finančnega ministra dr. Stojadinovića v vlado g. Jevtića. Večina članov se je izjavila za novo vlado.

Ministrski predsednik Jevtić je imel daljšo konferenco s predsednikom skupščine dr. Kumanudijem, s katerim je razpravljalo o sklicanju Narodne skupščine. Kakor se poroča, bo Narodna skupščina sklicana takoj po pravoslavni božičnih praznikih.

Na seji upravnega in nadzornega odbora beograjske borze se je poslovil novi finančni minister dr. Stojadinović od uprave borze z daljšim govorom, v katerem je izjavil, da bo tudi kot finančni minister ostal zvest načelom, ki jih je vedno zagovarjal kot član borznega sveta.

Zagrebske »Novosti« so objavile članek o novi vladi g. Jevtića, ki ga zaključujejo z besedami: »Verujemo, da bo vlada g. Jevtića vnesla v naše notranje življenje isto vztrajnost, isto metodo in isto korektnost, ki označuje našo zunanjo politiko ter da se nahajamo na pragu nove dobe, novega pomirjenja, bratskega razumevanja in ljubezni, vsi složni v skrbi, da bo država močna, zdrava in srečna.«

»N. Zürcher Zeitung« je o ženeskih debatah napisala daljši članek, ki je sijajno izpričevalo za diplomate Male antante. Koncem svojega članka pravi: Po točkah je zmaga Male antante ogromna. Pri nadmoči njene diplomacije in pri slabosti madjarskega stališča je bilo to neodvrtljivo.

Med grškimi monarhisti se opaža v zadnjem času oživljena delavnost, zlasti v vrstah intelektualcev in kmetijskega prebivalstva. Ustanovljena je bila tudi nova monarhistična stranka »Narodni prepored«, ki bo še povečala monarhistično propagando.

Na grškega vojnega ministra je bil poskušen atentat, ki pa se je k sreči ponesrečil.

Francoski zunanji minister Laval je na seji francoske vlade zopet govoril o francosko-italijanskih odnošajih in znova poudaril, da je sporazum med Francijo in Italijo mogoč le, če se Italija pred tem sporazume z Jugoslavijo. Njegov obisk v Rim je od tega sporazuma odvisen.

Mussolini je imenoval novo centralno vodstvo fašistične stranke. Za nova podtajnika sta imenovana Serena in Moligi, dočim je Starace še nadalje ostal glavni tajnik fašistične stranke.

Kljub božičnemu miru je bilo v Nemčiji aretiranih med prazniki okoli 3000 ljudi, ki so bili večinoma člani narodno socialistične stranke. Francoski listi pišejo, da so vse te aretacije posledica zakulisne borbe med nemško vojsko in narodnim socializmom. Nemški generali si hočejo zagotoviti odločen vpliv na politiko Nemčije in zato so razorožitvi narodno socialističnih napadalnih oddelkov sledile še aretacije vseh, ki bi mogli postati nevarni vladi generalov.

Dr. Trendelenburg, nekdanji državni tajnik in mož čisto konservativnega mišljenja, je bil od dr. Schachta imenovan za voditelja državne gospodarske zbornice.

Za božične praznike je bilo v Avstriji izpuščenih veliko število v koncentracijskih taboriščih interniranih narodnih socialistov in socialnih demokratov. V taboriščih je ostalo le še nekaj sto ljudi. Tudi nad sto sodno obsojenih narodnih socialistov je bilo amnestiranih.

Abesinska vlada je poslala tajništvo Društva narodov novo noto, v kateri naznaja, da italijanske čete še vedno prodirajo v abesinsko ozemlje ter da pripravljajo generalni napad na najvažnejše abesinske postojanke. Italijansko ženevsko poslanstvo pa kar naprej demantira vse te vesti abesinske viade.

Japonski zunanji minister Hirota je poslal japonskemu veleposlaniku v Washingtonu uradno sporočilo, da Japonska odpušča pomorski sporazum.

Voditelja leningrajske opozicije sta bila Zinovjev in Kamenjev, ki bosta oba iz Rusije izgnana. Njihovi pristaši pa pridejo pred vojaško sodišče. Skupno je bilo aretiranih 30 uglednih komunistov, ker da so se zarotili proti Stalinovemu režimu.

Posebno državo za črnce s pravicami britanskega dominiona namerava Vel. Britanija ustanoviti v srednji Afriki.

Denarstvo

Ukrepi za normalizacijo poslovanja Mestne hranilnice v Ljubljani

Mestna občina ljubljanska, ki kot ustanoviteljica Mestne hranilnice jamči z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo za hranilne vloge pri Mestni hranilnici, pripravlja obsežne ukrepe za postopno normaliziranje poslovanja tega zavoda. Izvesti namerava to na ta način, da bo odplačala precejšen del svojega dolga Mestni hranilnici in se bo v ta namen drugje zadolžila. Na tajni seji dne 21. t. m. je občinski svet o tem razpravljal in bo načrt predložil v odobritev odločujočim mestom v Beogradu. Zato se opozarjajo vlagatelji Mestne hranilnice, naj ne nasedajo ponudbam prekupčevalcev s knjižicami, ker bodo mogli uporabiti te knjižice na način, da ne bodo imeli nobene izgube.

Poročilo kanadske banke

Imperijska kanadska banka (Imperial bank of Canada) je imela dne 28. novembra svoj letni občni zbor v Torontu. Predsednik F. A. Rolph je opozoril na splošno naraščanje kanadske trgovine po izkazih dominionskega statističnega urada. Nade za bodočnost so dobre. Cene blaga se splošno dvigajo in so se izgledi na industrijskem in finančnem trgu zboljšali.

Glavni upravnik je poročal, da znaša dobiček 1.231.992,87 kan. dolarjev, za 28 tisoč več kot v letu 1933., tako da se lahko izplačuje 10odstotna dividenda. Na račun tekočih izdatkov se pripiše 300 tisoč (lani 250), na novi račun prenese 505 tisoč (15 tisoč več kot lani). Vloge so se povečale za nad 3 milijone in dosegle 106.761.943,11 kan. dolarjev.

*

Rumunsko notranje posojilo je doseglo, kakor je izjavil finančni minister Slavescu, popoln uspeh. Posojilo je bilo podpisano za 3400 milijonov lejev.

Na zahtevo finančnega ministra je bilo z varšavske borze izključenih 19 spekulativ, ki so zakrivil padec tečajev nekaterih vrednostnih papirjev, zlasti stabilizacijskega posojila.

O belgijskem konsolidacijskem posojilu v Franciji je bil dosežen popoln sporazum. Posojilo bo znašalo 475 milijonov frankov in zapade v 50 letih. Obrestovalo se bo po 5 %, emisijski tečaj je določen na 91.

Lloydova Banka in Anglo-Palestine Bank sta dovolili Jewish Agency v Palestini 4% posojilo v višini pol milijona funtov. Posojilo bo plačano v 15 letih.

Kitajski ministrski predsednik demantira vest, da bi kitajska vlada nameravala devalvirati ali nacionalizirati srebrni dolar.

Jz trgovinskega registra

Vpisale so se nastopne tvrdke:

Dominik Battelino, nasl. sin, tovarna cementnih izdelkov, Ljubljana. Obratni predmet: Izdelovanje in prodaja vseh del iz umetnega kamna, cementnih cevi vseh dimenzij ter vseh v to stroko spadajočih del. Imetnik Vinko Battelino, tovarnar v Ljubljani, prokuristinja Erna Klun, uradnica v Ljubljani.

Delavska pekarna in slaščičarna M. Cvrtila in drug, Ljubljana. Obratni predmet: nakup, prodaja in proizvodnja slaščičarskih izdelkov. Javna trgovska družba, Družabnika: Mirko Cvrtila, pekovski mojster v Ljubljani in Peter Zagore, slaščičarski poslovodja v Ljubljani. Družbo zastopa samostojno Mirko Cvrtila.

Vpisale so se te izpremembe in dodatki pri teh tvrdkah:

Akejska družba za kemično industrijo na Dunaju, podružnica v Ljubljani. Izbrise se član upravnega sveta Emil Heller.

»Obnova«, akcionarsko društvo za iskoriščevanje sirovina, podružnica v Ljubljani. Izbrise se član upravnega sveta Robert

Bunzl, vpiše pa član Edo Bader, ravnatelj družbe v Ljubljani.

Splošno jugoslovensko bančno društvo, d. d. podružnica Ljubljana. Vpisala se je naslednja izprememba: Osnovna glavica družbe znaša Din 60.000.000.—, razdeljena na 300 tisoč delnic po 200 Din, nedeljivih in glasečih se na prinosca. — Izbrise se član upravnega sveta Hugo Weinberger. Na občnem zboru se je izpremenil čl. 50. v točki 1. pravil in čl. 52., kar je trgovinski minister že odobril.

Zanatska banka kraljevine Jugoslavije A. D., podružnica Ljubljana. Izbrise se član poslovnega odbora Ludvik Baraga, vpiše pa Ivan Košak, soboslikar v Ljubljani.

Greinitz, industrija železa, d. d. Zelenjava ob Dravi, Maribor. Izbrise se prokurist inž. Ivan Endl, vpišeta pa kooptirana uprava svetnika Walter Mach, direktor v Mariboru, in Milko Breme, direktor v Ljubljani.

Banovinsko zdravilišče Slatina, trgovina s kisljo vodo, upravljano po banu Dravske banovine, Rogaška Slatina. Točka 3. za-

Izprememba voznine v Maribor

Ko je pred leti mariborska občina uvažala uvoznino, kot samostojno davščino, gotovo ni mislila na kaj drugega, kakor da si ustvari nov vir dohodkov. Med tem so se pa razmere izpremenile; carinski zidovi ne rastejo samo okrog držav, tudi naša mesta se obdajajo z njimi, da na eni strani ščitijo domačo produkcijo, na drugi strani pa, da si povečajo dohodke. Le Maribor je dosedaj vztrajal pri odprtih mejah. Kriza, ki je zajela domače gospodarstvo, zlasti obrt in trgovino, pa je prisilila gospodarske kroge, da so zahtevali od občine močnejšo zaščito. Dosegla naj bi se zaščita domače produkcije z revizijo uvoznine. Posebna komisija finančnega odseka ter predstavnikov mariborskega gospodarstva je izvršila pregled dosedanje uvozne tarife in rezultat njenega dela je sedaj nova uredba o izpremembi uvoznine, ki bo predložena občinskemu svetu na proračunski seji v odobritev. Že pa se je ugotovilo, da je nepopolna ter bo potrebna še temeljita revizija, predno se lahko uveljavi. O njej se bodo izjavile še mariborske gospod. organizacije, prav tako posamezne obrtne in trgovske stroke in šele potem bo mogoča kompromisna rešitev, ki bo zadovoljila vse.

Z izpremembo uvoznine se v načelu ni nameraval doseči večji finančni efekt davščine, temveč le zaščititi lokalno obrtniško in industrijsko proizvodnjo pred konkurenco od zunaj. Pazilo pa se je pri tem, da ne bodo nikjer prizadeti široki sloji konzumentov in so radi tega oproščene uvoznine vse življenske potrebščine, ki se prodajajo na trgu, kurivo, stavbni material itd. Kontrola uvoženega blaga bo poostrena.

Izprememba uvoznine bo zanimala ne samo mariborsko, temveč v veliki meri tudi izvenmariborsko trgovino, obrt in industrijo ter jo radi tega podrobneje priobčujemo:

Mestne uvoznine so oproščeni: blago državnega erarja, blago mestne občine mariborske (ne pa blago mestnih podjetij), monopolno blago, radio-aparati in njih sestavni deli, blago za potrebe vojaštva na podlagi čl. 25 zakona o vojaških dobavah, rabljeno pohištvo in hišne potrebščine pri selitvi, vzorci blaga, ki se ne morejo uporabiti za ničesar drugega, živila, ki se prinašajo v mesto radi neposredne prodaje na dnevni trg, tedenski in letni sejem, žive živali, za katere se plača klavniška pristojbina, vino, pivo, vinski mošt, navadno žganje ter poslajeno in likerji, špirit za izdelavo alkoholnih pijač, tranzitno blago (smatra se kot tranzitno le tako blago, ki se v teku treh dni v neizpremenjeni obliki in teži izvozi iz mestnega ozemlja), reekspedicija (kot reekspedicije se smatrajo železniške pošiljke, ki so iz tarifiranih ozirov naslovljene na mariborske prejemnike kot posrednike za nadaljnjo odpremo ter se v teku treh dni v neizpremenjeni obliki, vsebini in teži reekspedirajo, ne da bi zapustile kolodvorsko carinsko območje; kot davščine opro-

stopna pravica družabnikov se odslej glasi: Vršilec dolžnosti nadzornika zdravilišča dr. Franc Šter, ki podpisuje tako, da stavlja pod zdraviliško štampljko ali tudi pisano besedilo tvrdke svoj podpis.

Izbrisale so se nastopne tvrdke:

Franc Kupnik, trgovina z mešanim blagom, Konjice — zaradi opustitve.

Čadež & Komp., družba z o. z. v Ljubljani v likvidaciji — zaradi končane likvidacije.

Režiška apnenica Riharda Mihelčiča v Zagorju ob j. ž. — Ritzdorfer Kalkwerk des Rihard Mihelčič in Sagor a/d Südbahn, Sv. Marlin ob Paki — na predlog.

Tovarna parketov in lesne volne I. Kosar, Sv. Peter v Sa injski dolini — zaradi opusta obrata.

Josip Jutras, trgovina z lesom, Maribor — zaradi opusta obrata.

A. Treo in M. Macun, stavbno podjetje, Ptuj — zaradi razdružitve in odjave obrta.

ščene reekspedicije se ne priznajo pošiljke, ki se reekspedirajo le deloma, ostali del pa pride v promet v ozemlju mestne občine.) — Nadalje pošne pošiljke, v katerih urad za žigosanje dragocenih kovin v Celju vrača puncirane predmete, prazne stare rabljene embalaže, orodje, ki služi mariborskim obrtnikom pri delu izven ozemlja mariborske občine.

Davščina se odmerja po bruto teži, pobira se pa na podlagi železniških tovarnih listov, poštinih spremnic ali na podlagi ustne prijave, podkrepjene z dobavnicami. Za plačilo uvoznine jamčijo prejemnik, lastnik, pošiljatelj in uvoznik blaga.

Najvišja tarifna postavka je bila doslej 100 Din za 100 kg, in sicer za izgotovljene čevlje. Sledeča najvišja postavka je bila 8 Din, naslednje pa vse mnogo nižje.

Po novem načrtu naj bi znašala najvišja tarifna postavka Din 800— za 100 kg ter spadajo pod njo: Svileni izdelki, svilene čipke, svilene vezanine, svilena pozamentirja. Fotografski aparati in njih sestavni deli. Ure vseh vrst ter urarske in zlatarske potrebščine. Kozmetična sredstva, dišave in slično. Godbeni in glasbeni instrumenti.

Po 600 Din: volneni izdelki, novi čevlji iz usnja, igrače (nürnbergsko blago).

Po 400 Din: Svileno blago, brušeno in luksuzno steklo, izdelki iz slakorja in slaščice, bombažni izdelki in copate, novo trdo pohištvo, toaletna in medicinska mila.

Po 300 Din: Pražena in zmlata kava.

Po 200 Din: Avtomobili in motocikli ter njih sestavni deli. Izdelki iz aluminija. Gumni plašči in zračnice za avtomobile in kolesa.

Po 100 Din: Lahki stroji do 100 kg teže, elektromotorji in akumulatorji. Aluminijasta pločevina. Mizarski izdelki za stavbe ter novo mehko pohištvo. Čokolada, kakao, vse meso. Krub in slično pecivo, čaj, južno sadje (tudi lešniki in orehi). Izdelki iz usnja, galanterijska roba iz usnja, umetne cvetlice, dežniki, solnčniki in sprehalne palice.

Po 50 Din: Svilena preja za trgovino. Izdelki iz trdega kartona (papirnaše), težki stroji nad 100 kg teže, izdelki iz niklja, navadno milo.

Po Din 50— od kosa: šivalni, pisalni, računski in slični stroji (razen aparatov in instrumentov).

Po Din 25— od kosa: bicikli in otroški vozički.

Po Din 20: Volnena preja za trgovino, porcelanasti predmeti in izdelki, razni aparati in instrumenti ter njih sestavni deli. Testenine. Papirnate vrečice.

Po 8 Din: Volnena roba, svilena preja za industrijo, vse vrste orožja, kavčuk v kateremkoli stanju in njega izdelki, klobučevinasti izdelki. Ostali galanterijski izdelki in predmeti vseh vrst. Lekarniške in drogerijske potrebščine in kemikalije vseh vrst (razen industrijskih). Nikljasta pločevina. Cvetlice žive in sveže. Gorčica. Laneni izdelki (platno).

Po 5 Din: Medena in bakrena pločevina

in vsi izdelki iz medenine in bakra. Papir vseh vrst (razen časopisnega in njegovih izdelkov, lepenke in papirnatih vrečice).

Po 4 Din: Bombažna roba, usnje, gonilni jermeni in polfabrikati. Elektromaterial in sorodno blago (žarnice). Lesni izdelki (parketi, furnirji, vključne plošče, lesna volna, novi sodi, doge). Strojarski, kolarški, sedlarski izdelki, steklo in steklarski izdelki, lončarski, vrvarski izdelki. Klobučevina, pisarniške potrebščine vseh vrst. Spirit za industrijo, špecerija, melasa, sirup, surova kava, riževa moka, škrob vseh vrst, ostalo špecerijsko in kolonialno blago, jedilno olje. Laki in firneži, ščetarsko blago. Pletarski izdelki. Zdrob vseh vrst. Kemikalije vseh vrst težke in lahke (razen lekarniških).

Po Din 3—: Vse vrste živali. Vse vrste sadja (razen žužnega). Strožje vseh vrst, zelenjava in sočivje, semena, oljna semena vseh (razen bučnega), surovo in kuhano maslo, sir, slanina, konzerve, ribe, jajca, kvas, med, jedilna mast. Mast za mazanje, tehnična mineralna olja, karbid, bencin, bencol, nafta, surovo olje. Vosek in voščeni izdelki. Katran in smole vseh vrst. Vodovodni material razen cevi, lepenka in karton.

Po Din 2—: Bombažna preja za industrijo, odpadki od aluminija, niklja, medenine in bakra. Surova ovčja volna in odpadki volne vseh vrst. Konoplja, lan, juta, zadnje predivo, vse predilne rastline. Poljedelsko orodje. Mavec in trstje. Vse v kovinasto in železninarsko stroko spadajoče blago, v kolikor ni že navedeno v drugih tarifnih postavkah. Kavini surovi soda, riž, kis.

Po Din 150: Premog in drva. Cement, apno, gramoz, pesek, opeka, lomljeno kamenje, okrogel les. Vse vrste paličnega železa, traverze, črna in pocinkana pločevina, črna in pocinkana žica, vse vrste žičniki. Sladkor surov in rafiniran in sladkorna moka. Loj, kokosovo olje. Surovi bombaž. Lubje.

Po 1— Din: Vsi predmeti, ki niso vsebovani v zgornjih tarifnih postavkah. Za nobeno pošiljko ne more znašati davščina manj nego Din 1—, teža pa se zaokroži tako, da se za vsakih začetih 10 kg računa polnih 10 kg.

Pošne pošiljke: Pošiljke brez označbe vrednosti: do 5 kg Din 2—, od 5—10 kg Din 4—, nad 10 kg Din 5—. Pošiljke z označbo vrednosti: 3% označene vrednosti.

Dobave-licitacije

Splošni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 29. decembra ponudbe o dobavi raznega pisarniškega materiala (barva, papir, traki za pis. stroje, tuš, črnilo, svinčniki itd.).

Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 2. januarja ponudbe o dobavi 15 ključavnic, 20.000 kg železne pločevine, 10.000 kg železa, 5000 kg feromangan in 300 glimer-plošč. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dne 2. januarja bo pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu javna licitacija za dobavo 40.000 kg testenin, 20.000 kg svinjske masti.

Dne 2. januarja bo pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu licitacija za dobavo 3.200 m lanenega platna. — (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah in skladišču.)

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice sprejema do 4. januarja ponudbe o dobavi 60 lesenih spoj, 200 kg spajalnega kositra in 500 kg svinca.

(Pogoji so na vpogled pri oddelkih.)

Dne 3. januarja bo pri Upravi Zavoda za izradu vojne odeže v Beogradu ustna licitacija za dobavo 100.000 vreč iz jute.

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije: dne 3. januarja za dobavo 1 avtomatskega stroja za piljenje; dne 4. januarja za dobavo 700 konjskih odej ter raznega orodja; dne 5. januarja za dobavo strojev; dne 12. januarja za dobavo strojev; dne 16. januarja pa za dobavo 16.000 kg železa in 2600 kg jekla.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Naše narodno gospodarstvo v novembru 1934

(Po statistiki OUZD-a v Ljubljani.)

Napredovanje tekstilne industrije je zopet nekoliko oslabele. Letni diferencial te industrije je znašal letos:

v juniju	+ 2.725
v juliju	+ 2.546
v avgustu	+ 2.248
v septembru	+ 2.253
v oktobru	+ 1.979
v novembru	+ 1.755

Znaten napredek beleži gozdno žagarska industrija z letnim prirastkom + 395 delavcev. Njej sledi kemična industrija z letnim prirastkom + 263 delavcev. Itd.

Padeč nad sto delavcev izkazuje samo čevljarstvo (= predelovanje kože in njenih surogatov) in sicer za -184 delavcev ali -5,66%. Poljedelstvo izkazuje padeč -111 delavcev, kateri pa ni stvarni, ampak ima svoj vzrok v kolektivnem (ne poimenskem) zavarovanju članov.

V sezijskem pogledu je najbolj nazadovale stavbarstvo. Napram oktobru 1934 izkazuje padeč: gradnje nad zemljo -1244, industrija kamenja in zemlje za -425, gradnja cest itd. za -261 oseb. Radi sezijske so pa napredovale od oktobra do novembra 1934 te industrije: gozdno žagarska industrija za +171, hišna služinčad +151, oblačilna industrija za +100 delavcev.

Industrijska skupina	Stanje v novembru 1934	napram novembru 1933	napram oktobru 1934
Tekstilna industrija	13.431	+1755	+118
Trgovina	3.869	+ 475	- 34
Gozdno žagarska industrija	6.683	+ 395	+171
Kemična industrija	1.877	+ 263	+ 21
Občinski obrati	1.582	+ 192	- 13
Gostilne, kavarne in krčme	2.988	+ 178	- 33
Hišna služinčad	8.460	+ 160	+151
Industrija kože in gume	1.747	+ 154	- 14
Industrija kamenja in zemlje	3.391	+ 147	-425
Gradnja cest, železnice, vodnih zgradb	3.279	+ 143	-261
Oblacilna industrija in čiščenje	4.434	+ 101	+100
Javni promet	648	+ 82	+ 18
Centrale za proizvodnjo in presko. z vodo	592	+ 72	+ 84
Industrija hrane in pijače	3.710	+ 55	+ 26
Gradnja prevoznih sredstev	317	+ 26	- 7
Gledališča, svob. poklici in razno	1.156	+ 22	+ 5
Industrija papirja	1.901	+ 13	- 8
Higijena	1.619	+ 7	- 45
Grafična industrija	1.117	+ 1	- 2
Kovinska industrija	6.248	+ 6	+ 57
Denar. in zavar. zavodi in samost. pis.	529	+ 32	+ 12
Gradnje nad zemljo (visoke gradnje)	3.328	- 36	-1244
Tobačna industrija	905	- 56	- 6
Indust. za predel. lesa in rezbarstvo	3.371	- 79	- 25
Zasebna prometna podjetja	737	- 96	- 22
Poljedelstvo	524	- 111	- 4
Predelovanje kože in njenih surogatov	3.068	- 184	+ 78
Skupaj	81.526	+3649	-1305

Črna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 11. decembra do 20. decembra 1934.

A. OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Kapela d. d. za industrijo drva, Zagreb; Kasumovića dr. Marka pok. zapuščina, advokat, Gospič; Racher Antun, gradbeni podjetnik, Krk; Trpinac Juro, knjigar, Zagreb (konkurz se ne otvori vsled pomanjkanja imovine).

Drinska banovina: Kohout Jan, trg. z nanufakturnim in kratkim blagom, Šid.

Zetska banovina: Franjković Nikola i in, Korčula.

Donavska banovina: Minović Dragomir, sedaj bančni uradnik, Mladenovac (konkurz se ne otvori vsled pomanjkanja imovine); Palfi Aleksandra pok. zapuščina, Rusko selo.

Vardarska banovina: Solarević Djordje, Skopje (konkurz se ne otvori vsled pomanjkanja imovine).

Beograd, Zemun, Pančevo: Jovanović Živko, Zemun; Kimast N. Ignjat, Beograd, Kr. Ferdinanda ul. št. 17.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Štefanov Hristo, trg. s kapami, Kustošija; Vasić Nenad, trg. z mešanim blagom na drobno, Zagreb, Zvonimirova ul. 88.

Drinska banovina: Kajon Blanka, Sarajevo.

Beograd, Zemun, Pančevo: Levi I. Aron, lastnik delavnice za telovadno orodje, Beograd, Kralja Milana ul. 8; Stojanović Sveta, galanterija, Beograd, Knez Mihajlova ulica št. 19.

C. KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Budimir Gjuro, trg., Zrmanja-Vrelo.

Primorska banovina: Kuljiš Ante Josipov, trg., Split.

Donavska banovina: Braun Ferdinand, trg., Ilok; Džukić N. Milorad, lastnik fir-

me Nikole N. Džukić in sin mu Milorad, Vel. Gradište.

Beograd, Zemun, Pančevo: Mrmak Mihajlo, trg. z galanterijskim blagom, Zemun; Nebričić Lazar, trg., Beograd.

Č. POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Klancir Franjo i Karanij Marija, Zagreb, Mašičeva ul. 3a; Mala pekarna, lastniki Biser Rafael, Feldbauer Hugo i Visler Sajko, Zagreb; »Platnara« Iroš Stjepan, Zagreb; Vukovojac Milan, brivski mojster, Brinje.

Vrbaska banovina: Gribić Marko, trg., Bosanski Novi.

Primorska banovina: Škarica Marin, trg., Split.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi drugi podatki, kakor o narokih, kvotah itd. so v tajništvu društva.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete.

Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način embalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkilirano po možnosti cif pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Ce zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Les in lesni izdelki:

1179 — Talin (Reval), razne vrste furnirja.

1180 — Trinidad, stoli iz upognjenega lesa, lesena kopita za čevlje in škornje.

1181 — Reka, pohištvo in stoli.

1182 — Verona, hrastov in bukov les.

Deželni pridelki in zdravilne rastline:

1183 — Masevaux, živila in jedilno olje.

1184 — Hamburg, oljnata semena, oljnate pogače, otrobi od pšenice in rži, ovse-na moka in ječmen za krmo, odpadki.

1185 — Dunaj, paprika.

1186 — Og. Brod, seme od kumaric.

1187 — Praga, slama za krmo in steljo.

1188 — Alžir, konzerve iz povrtnine.

1189 — Trinidad, fižol, paprika, semena od buč in pivovarniški ječmen.

1190 — Petit Synthe, konzerve iz povrtnine.

1191 — Leipzig, trs.

1192 — Aschaffenburg, trs.

1193 — Curih, česen, povezan v vence.

1194 — Aleksandria, zdravilne rastline.

Proizvodi sadjarstva in vinogradništva:

1195 — Kairo, razna vina.

1196 — Masevaux, sadne konzerve in likerji.

1197 — Hamburg, čičerka.

1198 — Alžir, sadne konzerve.

1199 — Trinidad, marmelada, sadni sok.

1200 — Petit Synthe, sadne konzerve.

1201 — Helsingfors, sadne konzerve.

Živinoreja, perutnina in ribarstvo:

1202 — Alžir, mesne in ribje konzerve.

1203 — Condekerque Branch, konzerve iz gosjih in svinjskih jeter.

1204 — Masevaux, mesne in ribje konzerve.

1205 — Petit Synthe, gosja mast, mesne in ribje konzerve.

1206 — Dunaj, vse vrste prekajenega mesa.

1207 — Dunaj, sirove morske gobe.

1208 — Helsingfors, mesne in ribje konzerve.

1209 — Trinidad, sir.

Rudarstvo:

1210 — Bukarešta, barit (barium oxyd).

1211 — Bordeaux, arsenova ruda.

Industrijski izdelki:

1212 — Helsingfors, blago za moške obleke in plašče, moški in ženski klobuki, pribor za ženske klobuke, gumbi, moške srajce.

1213 — Hamburg, oljnate pogače in odpadki od sladkorne repe.

1214 — Trinidad, razni usnjarski izdelki kakor torbice, denarnice itd., električne žepne baterije, krtače vseh vrst, pletenine, gobelani.

1215 — Marseille, emajlirano blago, moški klobuki in čepice, čevlji, svileni blago, predivo iz volne, moške srajce za izvoz v kolonije.

1216 — London, lim.

1217 — Dordrecht, kemični proizvodi, zlasti razne kisline.

1218 — Milan, ročne gozdne žage s konkavnim rezilom.

1219 — Mont St. Amand, bolhačev prašek.

Razno:

1220 — Bruselj, izrabljeni filmi in filmski odpadki.

Doma in po svetu

Doma in po svetu

Narodna skupščina je nakazala 121.000 dinarjev kot svojo božično podporo za brezposelne in siromašne.

Proračun mesta Celja izkazuje 6 milijonov 52.540 din izdatkov in skoraj ravno toliko dohodkov.

Terjate naših izvoznikov v Nemčijo so dosegle že višino 220 milijonov mark.

Vsled velikega povpraševanja po anti-monu, ki se zlasti uporablja za izdelavo šrapnelov, se silno narasla njegova cena. V Londonu se je dvignila njegova cena od 67-5 na 74-5 funtov.

Italijanska vlada je razširila 40 urnik na vsa industrijska podjetja, čeprav se je večina podjetij izjavila proti 40 urniku.

Nankinške čete so zavzele mesto Tungtar in popolnoma razbile komunistične čete.

Mestna mlekarja v Innsbrucku, ki že izvaža vsak dan 20.000 litrov svežega mleka v Nemčijo, je sedaj sklenila še dogovor z Belgijo, da bo dobavljala za belgijski Kongo vsakih deset dni en vagon sira. Neka druga tirolska mlekarja pa je sklenila pogodbo za dobavo sira v Maroko.

Preferenčni uvoz 40.000 hl vina bo najbrže v kratkem dovolila Avstrija Madjarski.

V Turčiji ne bo zgrajena nobena nova sadkorna tvornica, ker krijejo že ustanovljene sladkorne tvornice vse potrebe Tur-

Po novem francoskem proračunu so predvideni vsi izdatki na 51.432'2 milijonov frankov. Deficit znaša 594'8 milijonov frankov.

Na moskovski žitni konferenci med Poljsko, Nemčijo in Rusijo je bil glede izvoza rži dosežen sporazum.

Na otoku Mindanao so napadli divjaki glavno mestoce ravno na božični dan. 21 prebivalcev so ubili. Policija je prišla prepozno, ko so divjaki že odšli s svojim plenom. Pri zasledovanju je ubila policija 15 divjakov.

V Hamiltonu v državi Ontario je zavozil brzovlak v osebni vlak. Trije potniški vagoni so bili popolnoma razbiti. Izpod ruševin so izvelkli dosedaj 15 trupel.

Na progi Stuttgart-Nürnberg sta trčila dva osebna vlaka. 10 potnikov je bilo ubitih, 12 težko, 22 pa lažje ranjenih.

Milo iz lesa bodo skušali izdelovati v Nemčiji. V ta namen bodo uporabljali zlasti lesne odpadke pri pridobivanju celuloze.

Nova nemška pomorska politika

Mimo reform na drugih področjih je zbudila mnogo zanimanja reorganizacija nemške plovbe, predvsem vseh velikih družb. Velika zveza Hapag-Lloyd, ki obsega 70% nemškega trgovskega brodovja, bo najprej razpuščena in potem reorganizirana. Posamezne članice postanejo neodvisne. Poudarja se potreba manjših ladij.

Argo-linija in Matties-linija sta se že osamosvojile in v kratkem sledita Hamburg-London in Hamburg-Rhein. Hamburg-Amerika Linie bo razdeljena v tri avtonomne družbe: severno atlantsko, azijsko in avstralsko ter centralno ameriško za južno obalo zapadne Amerike in otoke. Severno-nemški Lloyd bo imel dve družbi: severno-atlantsko in tihomorsko. Kot vzrok teh izprememb navajajo, da so veliki trusti najbolj trpeli od krize, medtem ko manjše družbe niso bile prisiljene znižati tonaže in se morajo od decentralizacije — kakor smo že na kratko poročali — pričakovati ugodne posledice.

Iz združnega registra

Vpisali sta se: Gospodarska zadruga v Lucovci in Gospodarska zadruga v Otavcih, obe r. z. z. n. z. in obe zlasti nabavljajni zadrugi.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 28. dec. 12.15: Koncert havajskih kitar na ploščah — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, plesi raznih narodov na ploščah — 18.00: Pregled naše mladinske književnosti (Josip Vandro) — 18.20: Radijski orkester — 18.40: Literarna ura: Novo gledališče (prof. France Vodnik) — 19.00: Radijski orkester — 19.30: Nac. ura: Stevan Supljikac (iz Beograda) — 20.00: Čas, jedilni list, program za soboto — 20.10: Gospod Jože Gostič poje Nedvedove samospeve, uvodno besedo govori dr. Anton Dolinar, vmes Radijski orkester: Jugoslovanska glasba — 21.30: Čas, poročila — 21.50: Harmonika solo, g. Kokalj — 22.20: Valčkova ura na ploščah.

Sobota, dne 29. dec. 12.15: Solistični instrumentalni koncert na ploščah — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Baletna godba na ploščah — 18.00: Radijski orkester — 18.15: Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) — 18.30: Radijski orkester — 19.00: Kriza v razmnoževanju evropskih narodov (ing. Ferdo Lupša) — 19.20: Vesele pesmice na ploščah — 19.30: Nac. ura: Pred 100 leti in danes (iz Beograda) — 20.00: Čas, jedilni list, program za nedeljo — 20.10: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.40: Romantična glasba, Radijski orkester — 21.40: Čas, poročila — 22.00: Citre solo, g. Mezgolits; vmes pojeta slovenske narodne gg. Jelačin in Zagar s spremljevanjem harmonike (g. Stanko).

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Četrtek, dne 27. decembra: Zaprti. Petek, dne 28. decembra: Waterloo, Red Sreda.

Sobota, dne 29. decembra: Matiček se ženi. Red B.

Opera, začetek ob 20.

Četrtek, dne 27. decembra: Zaprti. Petek, dne 28. decembra: Mignon. Red Četrtek.

Sobota, dne 29. decembra: Štirje grobijani. Red C.